

LECTURA

24 IANUARIE 1859 — MOMENT CRUCIAL ÎN FORMAREA STATULUI NAȚIONAL UNITAR ROMÂN

Actele istorice, de valoare a celui de la 24 Ianuarie 1859, nu sînt hotărîri spontane și nici rodul strădaniilor unei singure generații. Ele sînt încununarea unui proces de veacuri, izbînda unor lupte îndelungate și plînie de sacrificii, ale întregului popor. Mai întîi a fost ideea originii române a poporului român și latine a limbii române, ideea comunității lingvistice și culturale, dezvoltată pe fondul etnic comun al tuturor teritoriilor locuite de poporul român, despărțite din punct de vedere politic în trei state. Pe temeiul acestei comunități etnico-lingvistice și cultural-spirituale, la care s-a adăugat nevoia unirii eforturilor în fața primejdiei otomane, s-au născut tendințele unirii politice a celor trei țări românești, realizată la pragul de tre-

cere din veacul al XV-lea la cel următor, de domnitorul român Mihai Viteazul. Această istorică înfăptuire a străbătut veacurile generînd alte încercări, susținute de ideea, devenită o doctrină politică, a unității naționale. Incadrîndu-se firesc în conștiința socială a epocii, ideea de emancipare a națiunii române s-a înscris la loc de frunte în programul marii răscoală de sub conducerea lui Horea, Cloșca și Crișan, de la 1784. Planurile răscolăților de a se

menține pentru ajutor pot fi luate, pe drept cuvînt, intenții de unire a Transilvaniei cu celelalte Țări Române. Idealul unirii a constituit un tel al revoluției de la 1848, găsindu-și o clară exprimare în programele revoluționarilor moldoveni. În strădania sa de a menține vie flacăra luptei pentru binele poporului, Bălcescu aprecia că revoluția viitoare a românilor „nu se va mărgini a cere libertatea dinlăuntru, care este peste putință a dobîndi fără libertatea din afară,

libertatea de sub dominația străină, ci va cere libertatea națională”. Imprejurările istorice au determinat ca unirea celor trei țări să nu se poată înfăptui concomitent, ca primă etapă a acestui proces înscriindu-se unirea Moldovei cu Muntenia. Datorită voinței maselor largi, patriotismului inflăcărât și înaltului simț politic al celor mai înalți fii ai poporului, în situația cînd Conferința puterilor europene, ce a avut loc la Paris, în vara anului 1858, nu a ținut

seama de dorința de unire a românilor, aceasta se realizează prin alegerea ca domn al Moldovei, și apoi al Munteniei, a lui Alexandru Ioan Cuza. Odată cu alegerea lui Alexandru Ioan Cuza ca domn al Munteniei — după ce fusese ales domn al Moldovei — el a fost proclamat oficial domn al Principatelor Unite, la aflarea cărei vești entuziasmul mulțimii a fost fără margini. Presa vremii relatează: „Poporul cu muzica... cu facile aprinse s-au purtat pe toate ulițele... jucînd Hora Unirii pe la toate răspîntiile”. Aceștia erau, în primul rînd, zecile de mii de cetățeni care în zburcimatele zile de 22, 23 și 24 ianuarie, cînd la București au avut loc dez-

*****
FAX

● **PARLAMENTUL MOLDOVEI RESPINGE REFERENDUMUL.** În parlamentul Republicii Moldova a fost respins miercuri proiectul de hotărîre pe marginea declarației prezidențiale din 24 decembrie 1992, elaborat de agrarieri, independenți și grupul „Soglasie — Conciliere”, care, între altele, prevedea organizarea la 28 martie 1993 a unui referendum republican cu următoarea întrebare: „Sînteți „pentru” sau „contra” articolelor 1 și 2 din proiectul noii Constituții? Aceste articole arată că Republica Moldova este un stat suveran și independent, unitar și indivizibil, forma de guvernămînt a statului este republica, că Republica Moldova este un stat de drept și democratic. De asemenea stipulează: suveranitatea națională aparține poporului republicii, care o exercită în mod direct, prin referendum și prin organele sale reprezentative în formele și limitele stabilite de constituție; nici un grup social, nici un partid politic sau altă formațiune, nici o persoană particulară nu poate exercita puterea de stat în numele poporului.

Prof. ION FRĂȚILA
(Continuare în pag. a 3-a)

CUVÎNTUL LIBER

COTIDIAN INDEPENDENT

ANUL V
NR. 791
SIMBĂTĂ, 23 —
DUMINICĂ, 24
IANUARIE
1993
4 pagini — 15 lei

REȚETA REUȘITEI

„Iși pune papucii „adio, tinerețe!” — cumpărați, culmea ironiei, tocmai din Rusia — și pornește în depistare de sponsori. Nu pentru măruntă interes personală, ci pentru ajutorarea basarabenilor. Sponsorizare — sună civilizat și în spiritul economiei de piață. Concret însă, fără o lege a sponsorizării, rămîne doar ... un soi de pomană la un soi de cerșeală. Dar cauzele mari presupun înfrînare de orgoliu, mîndrie reținută și putere de convingere cît cuprinde. Dna Domnica Lîvescu, profesor pensionar, cu rădăcini în Bucovina cedată, stăpînește de nota zece rețeta reușitei, în formula de mai sus. Nu-i amintim numele în scopuri publicitare, domnia sa reușind a se face cunoscută, prin implicare personală, mai mult decît am putea noi prin cuvînte. Meritele se cer recunoscute. În calitate de membru al comitetului director al filialei Hunedoara „Pro Basarabia și Bucovina”, dna Lîvescu a fost un soi de perpetuum mobile al întregii acțiuni de aducere a copiilor basarabeni în România și de colectare

a ajutoarelor pentru Basarabia. Să nu vă imaginați că au primit-o cu brațele deschise oriunde. Nici vorbă! I s-au pus întrebări peste întrebări, unele tendențioase, altele aproape jignitoare, a fost discutată în fel și chip și, în cele din urmă, posedînd formidabilul har al persuasiunii, a primit răspuns pozitiv solicitărilor. Alteori, mai rar ce-i drept, urechile au rămas surde și drumul către înțelegere — închis. „Cesponsorizare?! Noi l-am sponsorizat pe hoți!” — i s-a aruncat răspuns către tre ușă la consignația „Întreprinzătorul”, vecină cu restaurantul „Miorița”, restaurant al cărui patron l-a îndatorat pe moldoveni cu omenia. Nu toate bolile sînt însă contagioase, generozitatea sigur nu se ia de la un vecin la altul. Vă mai rugăm să nu v-o imaginați pe această doamnă drept o naivă romantică în privința moldovenilor. Vă asigur că-i vede și-l judecă la rece. Dar, ca mai noi toți, pu-

NATALIA VASIU
(Continuare în pag. a 3-a)

Economia județului Hunedoara în luna decembrie și în anul 1992

Specificație	U/M	Realizat		În % față de:	
		decembrie	anul 1992	decembrie 1991	anul 1991
Producția industrială	mil. lei	16 592,7	165 302,0	88,0	78,5
Stoc de produse finite în industrie la 31.12.1992	mil. lei	x	13 816,0	x	190,8
Productivitatea muncii în industrie	lei/pers.	162 540	1 615 492	89,6	81,9
Numărul mediu al personalului din industrie	pers.	102 086	102 323	98,2	95,8
Investiții	mil. lei	x	20 121,2	x	61,4
Apartamente date în folosință	nr.	x	275	x	31,2
Export	mii \$	8 731	88 176	243,7	119,0
Valoarea vânzărilor de mărfuri prin comerțul de stat și cooperatist	mil. lei	3 816,6	31 141,3	160,7	170,5
Profit (11 luni)	mil. lei	x	8 777,5	x	292,2
Pierderi (11 luni)	mil. lei	x	38 360,2	x	337,5
Producția principalelor produse industriale					
— huiilă nefă	mii to	249,0	3 527,1	108,2	105,7
— oțel	mii to	67,8	1 068,1	61,5	75,9
— laminate	mii to	48,6	770,0	95,4	76,8
— ciment	mii to	15	415	300,0	59,2
— bere	mii hl	15	421	125,0	105,5
— carne tăiată în abatoare	to	762	12 962	71,6	76,1
— lapte de consum	mii hl	2,4	79,6	32,0	61,2
— piine	to	7 454	91 983	101,0	109,8
Intrări de produse agricole la fondul de consum al populației					
— carne	to viu	910	15 202	75,1	69,4
— lapte de vacă	hl	4 386	82 812	67,8	56,9
— ouă	mii buc.	3 992	48 946	86,0	59,9

● „S.U.A. TREBUIE SĂ CONDUCĂ LUMEA”. În discursul de investitură, noul președinte al Statelor Unite, Bill Clinton, a afirmat că „Astăzi în timp ce o vechi ordine dispare, noua ordine este mai liberă, dar mai puțin stabilă”, a spus președintele Clinton. „Prăbușirea comunismului a provocat apariția unor vechi animozități și a unor noi pericole”, a menționat el, adăugînd că „în orice caz, America trebuie să continue să conducă lumea”. Noul președinte american a arătat că, împreună cu aliații lor, Statele Unite vor acționa pentru modelarea schimbării. „Cînd interesele noastre vitale sau voința și conștiința comunității internaționale vor fi sfidate, a spus el, vom acționa prin intermediul diplomației, în cazul în care va fi posibil, prin forță, dacă va fi necesar”. Abordînd pe larg problemele cu care se confruntă economia americană, Bill Clinton, a apreciat: „Știm că trebuie să facem față unor adevăruri dificile și să adoptăm măsuri riguroase... Astăzi, promitem că era blocajului și a derivei este încheiată”.

*****
FAX

UNA PE ZI

— Scoală, băiete! E timpul să te duci la școală!
— Dar trebuie neapărat, mămică?
— Trebuie, băiete, trebuie! Doar tu ești învățătorul...

Pag. a II-a
CALEIDOSCOP DUMINICĂ

FLASH!

Ianuarie 1859, privind alegerea acestuia și în Muntenia, reforme de modernizare a statului național unitar român. (M.B.)

■ **EXPOZIȚIE DE CARTE.** La Secția de împrumut a Bibliotecii Județene s-a deschis expoziția de carte „24 Ianuarie 1859 — pas hotărîtor pe drumul făuririi statului național unitar român”. Pot fi întîlnite lucrări, volume dedicate mărețului eveniment de la care aniversăm 134 de ani. (M.B.)

■ **ACTIVITATE UTILĂ.** În Ilia a luat ființă o nouă societate comercială româno-belgiană — S.C. Wilain-Kiss. Funcționează în strada Unirii, cu activitate de autoservice. Este un început bun. Prin serviciile oferite, partenerii intenționează să-și permanentizeze clientela. (E.S.)

■ **GAZ METAN LA BARU.** În comuna Baru — cum ne spunea dl viceprimar Marcu Popescu — urmează să se introducă gazul metan în apartamentele din blocuri și în peste 500 de case. Proiectul lucrării se află în stadiul de execuție și, în colaborare cu unitatea industrială de pe raza comunei,

a fost adusă o mare cantitate din țeava necesară. În primăvară, se speră, lucrarea propriuzisă va începe. (Tr.B.)

■ **VENITURI.** Consiliul Local Pui are două tractoare care efectuează, contracost evident, lucrări pe ogoare, transporturi ș.a., la cererea cetățenilor. Pe această cale, consiliul local realizează lunar venituri bănești importante. (Tr.B.)

FLASH!

REFLECTIA ZILEI

„Vinul este creația lui Dumnezeu, beția este creația diavolului“.

Proverb latin

„Vinul are darul de a arăta gindul omului“.

„Vinul și tineretea înseamnă foc peste foc“.

„Vinul este piatră de tocilă pentru minte“.

„Vinul și femeia fi corup și pe cei mai înțelepți“.

„Vinul scoate la iveală multe taine ale sufletului“.

VINUL - IN PROVERBE

„Vinul este una; beția este alta“.

„Vinul bun și femeia frumoasă sînt două otrăvi dulci“.

„Nu există om atît de înțelept încît vinul să nu-l facă necugetat“.

„Trei pahare de vin te fac să înțelegi o doctrină profundă“.

„Un tînăr bețiv - un bătrîn cerșetor“.

Selecție de ILIE LEAHU

CALEIDOSCOPIA DUMINICAI

ELEFIDA

Zilele trecute, pisoiful cel negru a prins o vrăbiuță. L-am certat... În timploarea mi-a amîntit de vremea cînd eram copil de-o șchioapă și o tot în-trebam pe mama de ce nu m-am născut pasăre... Păsările erau libertatea, bucuria, lipsa de griji, în ochii mei ele nu aveau nici o răspundere, nu trebuiau să dea socoteală decît lui Dumnezeu. Dar cîte probleme au și păsările, cîte griji. Cele migratoare zboară mii de kilometri înfruntînd ploii și furtuni, atît de statornice însă atingerii țelului lor, cele care rămîn îndurî frigul iernii și lip-

CA PĂSĂRILE CERULUI...

sa de hrană dar nu se revoltă niciodată. Apoi cîte responsabilități în construirea cuibului și creșterea puilor și peste toate acestea trebuie să înfrunte și pofta de vînaoare a pisicilor. Toată viața le este o permanentă zbatere, pentru că se mulțumesc cu atît de puțin în sufletul lor bucuria este mare.

Dar noi, oamenii, de ce nu știm să trăim ca păsările cerului?

Toată viața adunăm avert, ne mîntuim învidia și egoismul și uităm prea des mureta simplității, bucuria sufletului.

INA DELEANU

UMOR

INTRE PARINTI

— Draga mea, Gigel a luat încă un trei la mate-matică. Trebuie să luăm măsuri!

— Sigur, dragul meu, mîine mă duc să mă cert cu profesoara!

DIALOG TATA - COPIL

— De ce l-ai bătut pe Nicușor, că-l mai mic decît tine?!

— Păi... eu zic ceva cînd mă bați dumneata?

IN FAMILIE

— Draga mea, azi sînt liber. Aș vrea să fac ceva ce n-am mai făcut pînă acum.

— În cazul ăsta, dragul meu, du-te la bucătărie și spală vasele!

Un grup ecologist american a declarat că a încercat să scufunde o balenieră norvegiană ca protest împotriva planurilor de la Oslo de a relua vînaoarea de balene. Organizația Păstorul Mărilor a inundat sala mașinilor de la bordul, vasului Ny-

ORZUL PEGIȘTE

Cali de rasă sînt ultimele victime ale căderii economice a Japoniei, unii dintre ei ajungînd să hrănească animalele din grădinile zoologice, la prețul derizoriu de opt dolari pe cap. Renumiții crescători din Hidaka, în nordul Japoniei, au contractat date-rii importante ca urmare a scăderii cererilor de cai de rasă, anuînța un cotidian din Tokio. Ca urmare, trei sferturi din cei aproximativ 10 000 de pur-singe de unul și doi ani, vînduți în 1992, au sfîrșit în abatoare. Cei de un an s-au vîndut la prețul unei cutii cu hrană uscată pentru cîini, în timp ce caii de doi ani, căutați de restau-rantele unde se servește

carne de cal, au ajuns la 160 de dolari. În timpul infloririi economice a Japoniei din anii '80 s-au chel-tuit sute de mii de dolari pentru importul de rase faimoase și creșterea min-jilor, relatează agenția REUTERS.

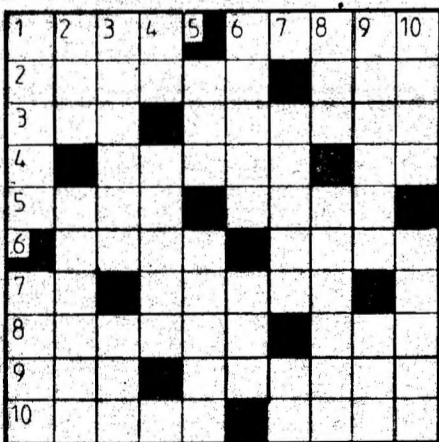

Desen de CONSTANTIN GAVRILA

INVAȚĂ EVREIEȘTE

Un număr crescînd de iordanieni învață ebraica, pregătindu-se pentru ziua cînd îi vor putea în-timpina pe israelieni cu „shalom“. Iordania este o-ficial încă în stare de război cu Israelul, iar studiul ebraice se limitează de obicei la cîțiva ofițeri de securitate, arheologi și viitori lingviști. Acum însă, nevoia de a învața această limbă pătrunde și în pă-tura mijlocie. „Procesul de pace l-a făcut pe oameni să se preocupe să învețe ebraica“, a spus Ghazi al-Saadl, care a deschis unica școală particulară de e-braică în Iordania.

DOPING

ticole de toaletă - Vine ca turnat în pî-nie; 8) Se dă cu capul de pereți - Tre-cere de nivel; 9) Invelitoare pentru un roman (pl.) - Transatlantic în circula-ție; 10) Appreciată cu precizie.

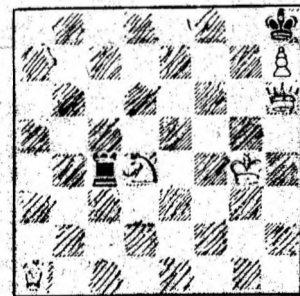
VERTICAL: 1) Bază de recepție; 2) Deraiere periculoasă în viteză nebună - Reproducător de mare eficiență; 3) Flori de mină (sg.) - A pecetlui o alianță; 4) Unități de cavalerie - Oprit din acțiune; 5) Un soi de tei! - Reprezentantă di-plotmatică; 6) Regizoare de culise - Sti-mulator la drum; 7) Luată cu frumosul - Cîștigul partidei din tur; 8) Lipsit de cultură - Drumul belșugului; 9) Lup din haita flămîndă a mării - Seria armei; 10) Limbi de circulație universală.

VASILE MOLODET

DEZLEGAREA CAREULUI „HIBERNALĂ“ APĂRUT ÎN ZIARUL NOSTRU DE SÎMBĂTA TRECUTĂ:

- 1) FAUR - GELIV; 2) AURORE - A-LA; 3) IRA - ERATIC; 4) N - TINOS - CI; 5) AZOT - SPRE; 6) ARAT - ROLA; 7) AP - RAPUS - L; 8) RĂ-CIRE - IVI; 9) ADA - ARCTIC; 10) CAMIN - LINA.

ȘAH MAT ÎN 2 MUTĂRI

Controlul poziției: Alb: Rg4, Dh6, Na1, Cd4, Ph7 Negru: Rh8, Tc4

Soluția problemei de simbăta trecută:

- 1. Ra5 orice 2. Db6 mat 1. ... d6 2. Ce7 mat 1. ... d5 2. Ne6 mat

AVATARURILE FAMILIEI MAXWELL

Multimilionarul Robert Maxwell a promis să nu lase nici o moștenire fiilor săi. Nu s-a putut tine de cuvînt. Moartea sa sus-pectă, acum un an, i-a lăsat pe doi dintre fiii săi „moștenitorii“ unui impe-riu construit prin fraudă, înșelăciune și datorii, u-nul din ei, Kevin, fiind cel mai mare falit britanic. Kevin și Ian sînt implicați într-o serie de procese de delapidare și faliment fraudulos. Soția lui Ke-evin, Pandora, care aș-teaptă cel de-al cincilea copil, a oferit un bun sub-iect de scandal ziarelor, spunînd polițiștilor care veniseră să-l aresteze pe sotul ei „să se care“, de-oarece credea că sînt zia-riști. Soția lui Ro-ber-t Maxwell, Elizabeth, după ce a declarat presei că și-a pierdut pensia și este la limita pauperității, a ieșit la iveală că a ofer-it peste 1 milion de do-lari fiilor ei, pentru a-și organiza apărarea în pro-cesele în care sînt impli-cați.

VINĂTORII DE BALENIERE

braena, în portul Steine, în timp ce echipajul se afla la petrecerea de Crăciun. Vasul a fost salvat cînd se afla pe punctul de a dis-părea în Marea Arctică. Este un dar de Crăciun făcut Atlanticului și co-piilor lumii, ca să poată avea balene cînd vor fi mari“, a spus reprezentan-tul Păstorului Mărilor, ci-tat de REUTERS. Norvegia intenționează să înceale un

moratoriu internațional semnăt în 1983, care pre-vede limitarea vînătorii de balene. Cota de balene pe 1993 nu a fost stabilită, dar în 1992, Norvegia a ucis 93, dintre care 13 au fost capturate de Nybraena, nu-mai pentru cercetare. Car-ne-a lor a fost apoi vîndu-tă în magazine, ca aliment. Păstorul Mărilor, cu 25 mii de membri în toată lumea, a declarat că își asumă toate responsabilitățile le-gate de actul său, dar că e gata să reia lupta cu prima ocazie.

Terapia naturista

APITERAPIA

Apiterapia se referă la folosirea produselor apico-le naturale directe (mierea, polenul, păstura, lăptișorul de matcă, apilarnilul, propolisul, veninul de albine și ceara), precum și la pro-dusele apicole derivate (medicamente și cosmetice), care contribuie la comple-tarea și îmbunătățirea hranei omului, și la întărirea stării de sănătate, preveni-rea și vindecarea unor su-ferințe. Produsele albinelor (mierea) s-au înscris în rîn-dul alimentelor naturale din preistorie. Mai tirziu, s-a constatat că, în cadrul relației plantă-albină-om, principalele active ale di-verselor plante medicinale se regădesc în produsele a-picole, la care se adaugă unele secreții proprii or-ganismului albinei, sporin-du-le astfel valoarea te-rapeutică. În legătură cu efectul consumului de pro-duse apicole, s-a constatat pe plan mondial sănătatea, longevitatea și lipsa can-cerului la cei ce folosesc aceste produse în mod o-bișnuit, remarcîndu-se în primul rînd apicultorii.

Mierea este o substanță zaharoasă pe care o pro-duc albinele din nectarul floral sau extrafloral, pe care-l transformă cu ajuto-rul unei diastaze numită invertină, la care se adau-gă în mod natural fer-menți, enzime, substanțe bactericide și bacteriostati-ce. Mierea conține un a-

mestec de glucoză, fructo-ză și zaharoză și un con-ținut semnificativ din to-ate vitaminele hidrosolu-bile ca și majoritatea să-rurilor minerale (fier, clor, cupru, man'an, siliciu, po-tasiu, calciu, aluminiu, magneziu ș.a.). Mierea este un aliment-medicament hipercaloric, revenindu-i în jur de 3300 calorii/kg, echi-valent cu 50 ouă, 5-6 l lapte, 40 portocale sau 1,5 kg carne de vită.

Sorturile de miere cele mai apreciate din punct de vedere terapeutic sînt: mierea de tei, folosită ca sedativ nervos, în tuse, in-somnii și bronșite; mierea de salcîm (calmant al tu-sei, antiseptic); mierea de mentă (tonic, dischinezii biliare, antidiareic); mie-rea polifloră (antispastic-sedativ); mierea de conifere (pin, brad, molid), cu un conținut mult mai ri-dicat în substanțe mine-rale necesare organismului uman, prezintă o acțiune și utilizare terapeutică deo-sebită, antiseptică, anti-inflamatoare pentru căile respiratorii și urinare; mie-rea în faguri (din toate sorturile) are o valoare bio-logică sporită prin aportul de vitamine conținut în ceară (vitamina A - reti-nol) precum și alte substan-țe și principii active.

Ing. TRAIAN IACOB, Orăștie

